

POVIJESNI RAZVOJ ZAŠTITE OD POŽARA

- ❑ Uporaba vatre u početku za rasvjetu i grijanje, pripremanje hrane, a potom i u metalurgiji, jedna je od osnovnih tekovina evolucije koja čovjeka izdvaja od ostalih bića. Ali od početka čovjekovog korištenja vatre, on se ujedno i bori s njom kao izvorom opasnosti. Zaštita od požara stara je koliko i poznavanje vatre. Čovjek se oduvijek odupirao opasnostima od vatre preventivnim propisima i tehničkim dostignućima svoga vremena. Ta pradávná potreba za postojanjem organizirane zaštite od požara rezultirala je pojavom prvih vatrogasnih organizacija u svijetu.

- ❑ Organizacija vatrogastva u Hrvatskoj ima svoju pretpovijest koja se temelji na razvoju ukupne zaštite od požara i vatrogastva na području Hrvatske. Usporedno s razvojem zaštite od požara i vatrogasne organizacije, Rimljani su unapređivali i preventivne mjere zaštite koje su bile dijelom urbanističkih i građevinskih propisa. Rimska služba nastojala je organizaciju vatrogasne službe uspostaviti i u svojim pokrajinama, pa tako i na području današnje Hrvatske.

- Stanovništvo srednjovjekovnih gradova i naselja nastojalo se suprotstavljati požarnoj stihiji organizacijom ljudi za gašenje, preventivnim mjerama za sprječavanje požara, pa i propisima. Protupožarne su uredbe određivale način gradnje kuća, građevinske materijale za pokrivanje zgrada i potrebnu vatrogasnu opremu za gašenje. Stoga se već odavno nastojalo da se u borbi s vatrom privuku organizirane grupe stanovništva, koje su se prema svom stupnju razvoja osposobljavale, specijalizirale za obranu od požara.

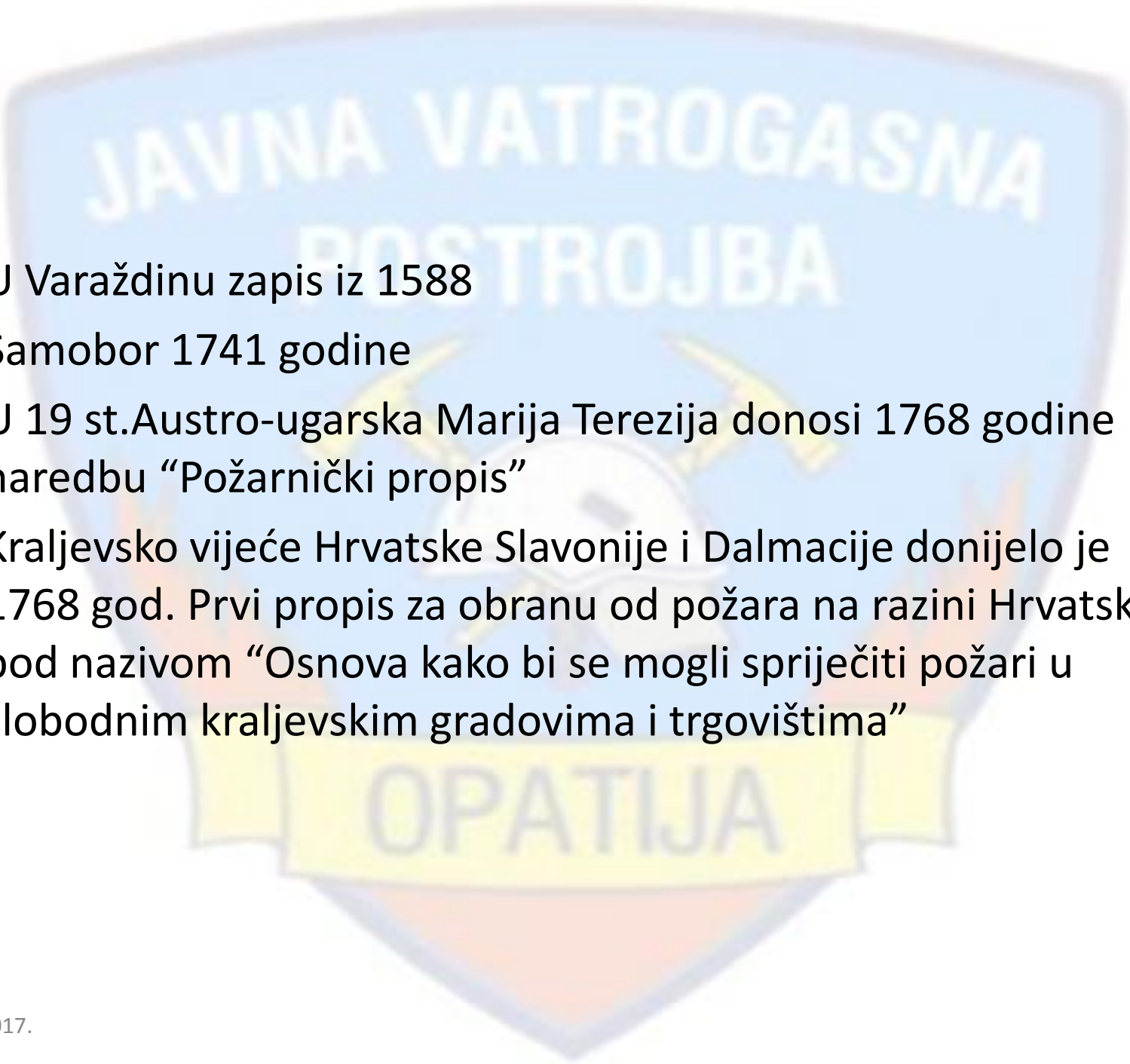
- ❑ Služba za zaštitu od požara postojala je i prije organiziranih jedinica, samo što je pripadala u službu cehova koji su najviše koristili vatru za proizvodnju i noćnih čuvara, koji su postojali u svim gradovima. Pored ostalog, čuvari su imali zadatak da čuvaju grad od požara. Oprema vatrogasaca je bila na razini razvoja društva. Napredak uspješnosti gašenja požara zabilježen je početkom 16. st. izradom prve ručne pumpe s polugom, a za njen prijevoz koristila se konjska zaprega. Izumom parnog stroja započela je i proizvodnja vatrogasnih vozila i pumpi koje su se kasnije ugrađivale u njih.

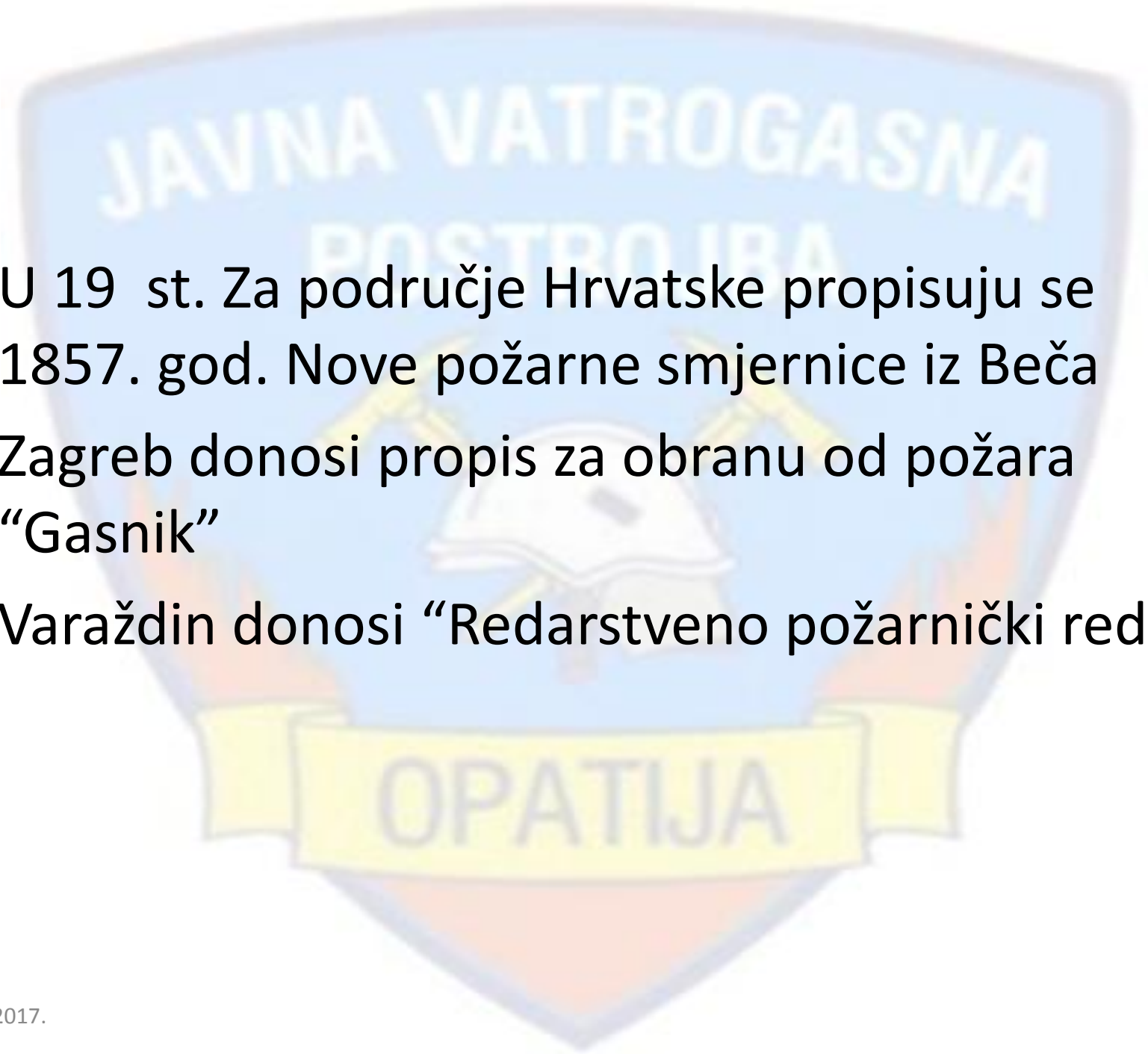

PRVI PROPISI O VATROGASTVU

- ❑ Prve pisane odredbe vezane uz zaštitu od požara nalazimo u Statutu Dubrovačke Republike iz 1272. godine. Jedna od odredaba propisivala je “da nitko unutar gradskih zidina ne smije imati kuću prekrivenu slamom”.

-
- The logo is a shield-shaped emblem. At the top, the text "JAVNA VATROGASNA" is written in a large, white, sans-serif font. Below it, "POSTROJBA" is written in a slightly smaller, white, sans-serif font. In the center of the shield, there is a stylized illustration of a fire hydrant with two hoses extending outwards. At the bottom of the shield, a yellow banner contains the word "OPATIJA" in a large, white, sans-serif font. The background of the shield is light blue.
- U Varaždinu zapis iz 1588
  - Samobor 1741 godine
  - U 19 st. Austro-ugarska Marija Terezija donosi 1768 godine naredbu “Požarnički propis”
  - Kraljevsko vijeće Hrvatske Slavonije i Dalmacije donijelo je 1768 god. Prvi propis za obranu od požara na razini Hrvatske pod nazivom “Osnova kako bi se mogli spriječiti požari u slobodnim kraljevskim gradovima i trgovištima”

-
- The logo is a shield-shaped emblem. At the top, it reads "JAVNA VATROGASNA POSTROJIBA" in white capital letters on a blue background. In the center, there is a white bell with two crossed golden hammers. Below the bell is a yellow banner with the word "OPATIJA" in blue capital letters. The shield has a blue top section, a white middle section, and a red bottom section.
- U 19 st. Za područje Hrvatske propisuju se 1857. god. Nove požarne smjernice iz Beča
  - Zagreb donosi propis za obranu od požara “Gasnik”
  - Varaždin donosi “Redarstveno požarnički red”

Počeci dobrovoljnog vatrogastva u Hrvatskoj

- ❑ Počeci dobrovoljnog vatrogastva, kakvo poznajemo danas, sežu u 1864. god. Te godine, 17. lipnja, osnovan je Prvi hrvatski dobrovoljni vatrogasni zbor u Varaždinu, tj. Dobrovoljno vatrogasno društvo sa 156 članova čiji je osnivač bio turpijarski radnik Oton Mayer. Usporedbe radi, prva dobrovoljna vatrogasna društva na europskom kontinentu osnovana su u njemačkim gradovima i to 1841.god. U Meissenu te 1846.god. u Durlachu.

Počeci profesionalnog vatrogastva u Hrvatskoj

- Polovinom 19. stoljeća
- Najstarija – Gradski vatrogasni zbor Rijeka 1863. godine
- 1878. godine Pula
- 1910. godine Zagreb

Osnivanje vatrogasnih zajednica, naknadništvo i osposobljavanje

- ❑ Hrvatsko-slavonska vatrogasna zajednica osnovana je 1876.god., a prvi predsjednik bio je **Gjuro Stjepan Deželić**.
- ❑ Prvi priručnik za osposobljavanje, *Obučevnik za dobrovoljne vatrogasce*, izdan je 1882.god., a prvi hrvatski vatrogasni tečaj održan je 1891.god.

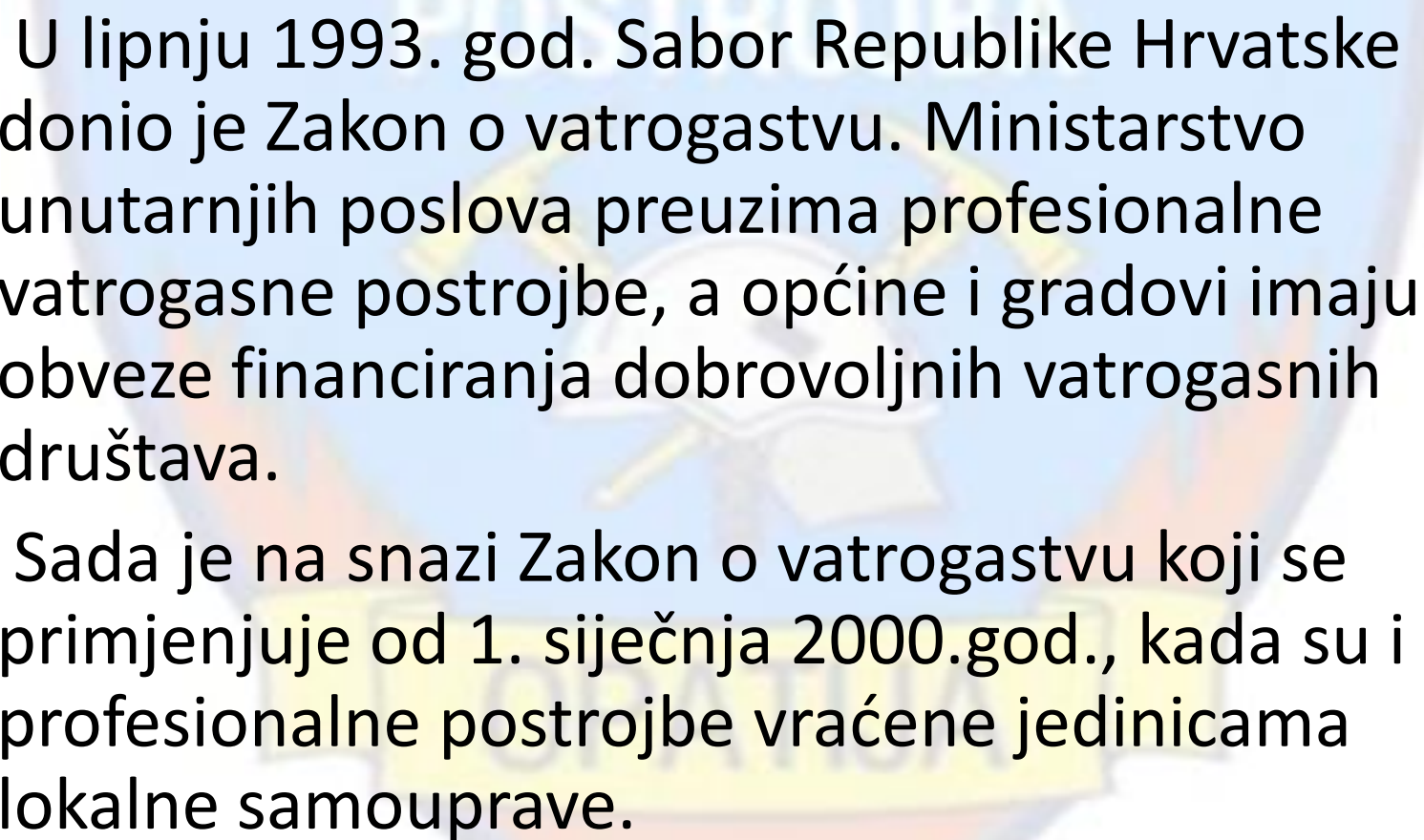
Normativno reguliranje vatrogasne djelatnosti

- ❑ Zakon o organizaciji vatrogastva Kraljevine Jugoslavije donesen je 1933. god.
- ❑ Zakonom vatrogasne organizacije dobivaju svoj pravni status premda se sputava svaka sloboda i inicijativa u vatrogastvu. Režimska kontrola organizacije konačno rezultira 1937. raskidom Vatrogasne zajednice Savske banovine s Vatrogasnim savezom Kraljevine Jugoslavije.
- ❑ Nakon Drugog svjetskog rata Obnova poratnog vatrogastva otpočela je pod okriljem povjerenika za vatrogastvo i donošenjem Zakona o organizaciji Narodne milicije 1946. Međutim, desetljećima stara tradicija dobrovoljnog vatrogastva u Hrvatskoj potvrđena je nekoliko godina potom donošenjem Zakona o dobrovoljnim vatrogasnim društvima NRH 1948. i osnivanjem Saveza dobrovoljnih vatrogasnih društava 1949. U takvim se okolnostima i profesionalno vatrogastvo izdvaja iz Narodne milicije 1954. Na Kongresu vatrogasaca Hrvatske 1955. potvrđeno je zajedništvo profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasaca pod okriljem Vatrogasnog saveza Hrvatske. Kao krovna vatrogasna organizacija, Vatrogasni savez je pridonio do kraja osamdesetih godina uzletu vatrogastva na svim područjima preventivnog, operativnog, strukovnog i društvenog rada.

- ❑ Vatrogasni savez Hrvatske u srpnju 1991. donosi Upute za djelovanje vatrogasne organizacije Republike Hrvatske u izvanrednim okolnostima, ratnim sukobima i terorističkim aktivnostima koje mogu izazvati požare, eksplozije, nesreće i drugo.

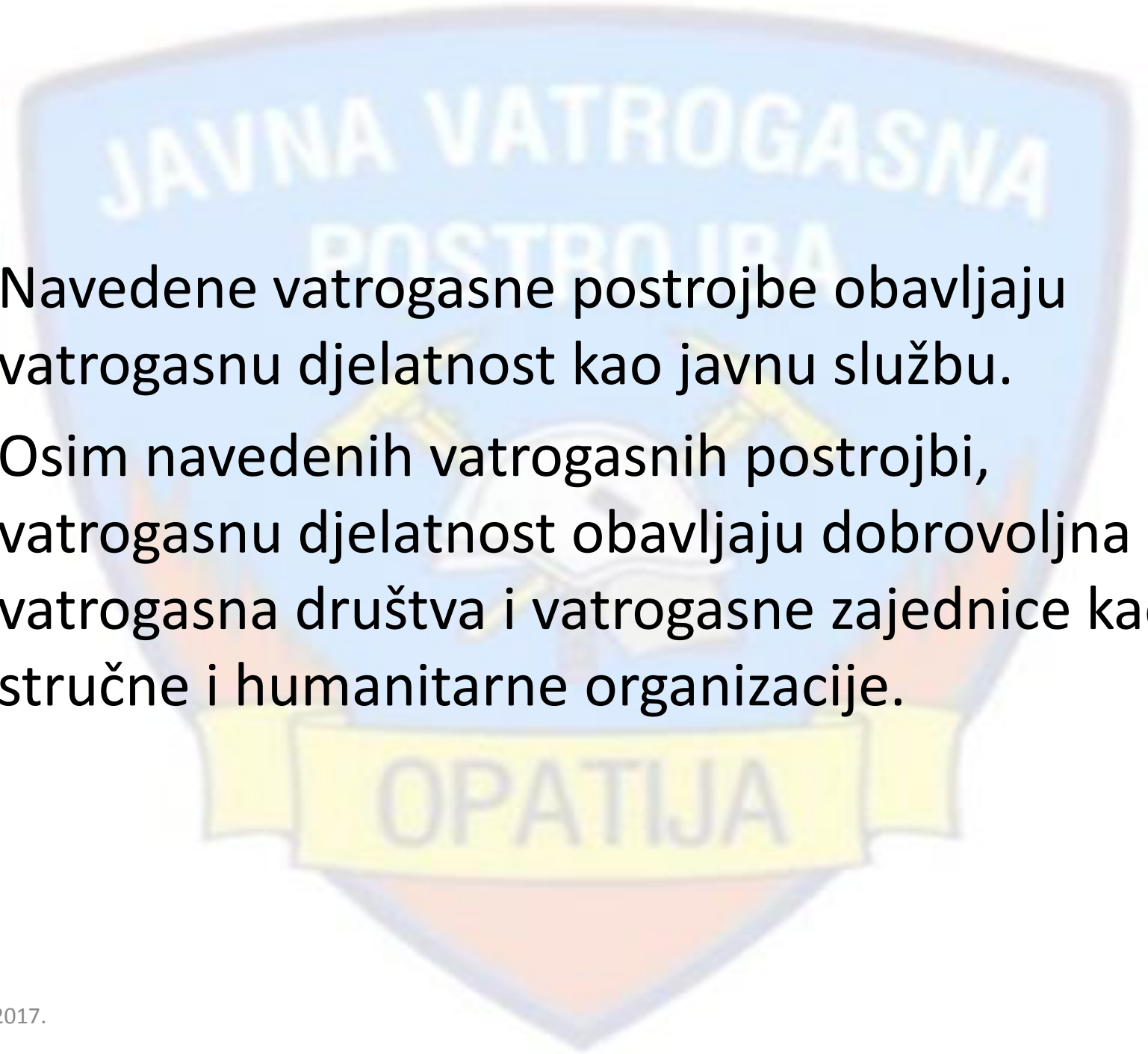
-
- ❑ U lipnju 1993. god. Sabor Republike Hrvatske donio je Zakon o vatrogastvu. Ministarstvo unutarnjih poslova preuzima profesionalne vatrogasne postrojbe, a općine i gradovi imaju obveze financiranja dobrovoljnih vatrogasnih društava.
  - ❑ Sada je na snazi Zakon o vatrogastvu koji se primjenjuje od 1. siječnja 2000.god., kada su i profesionalne postrojbe vraćene jedinicama lokalne samouprave.

Vrste vatrogasnih postrojba

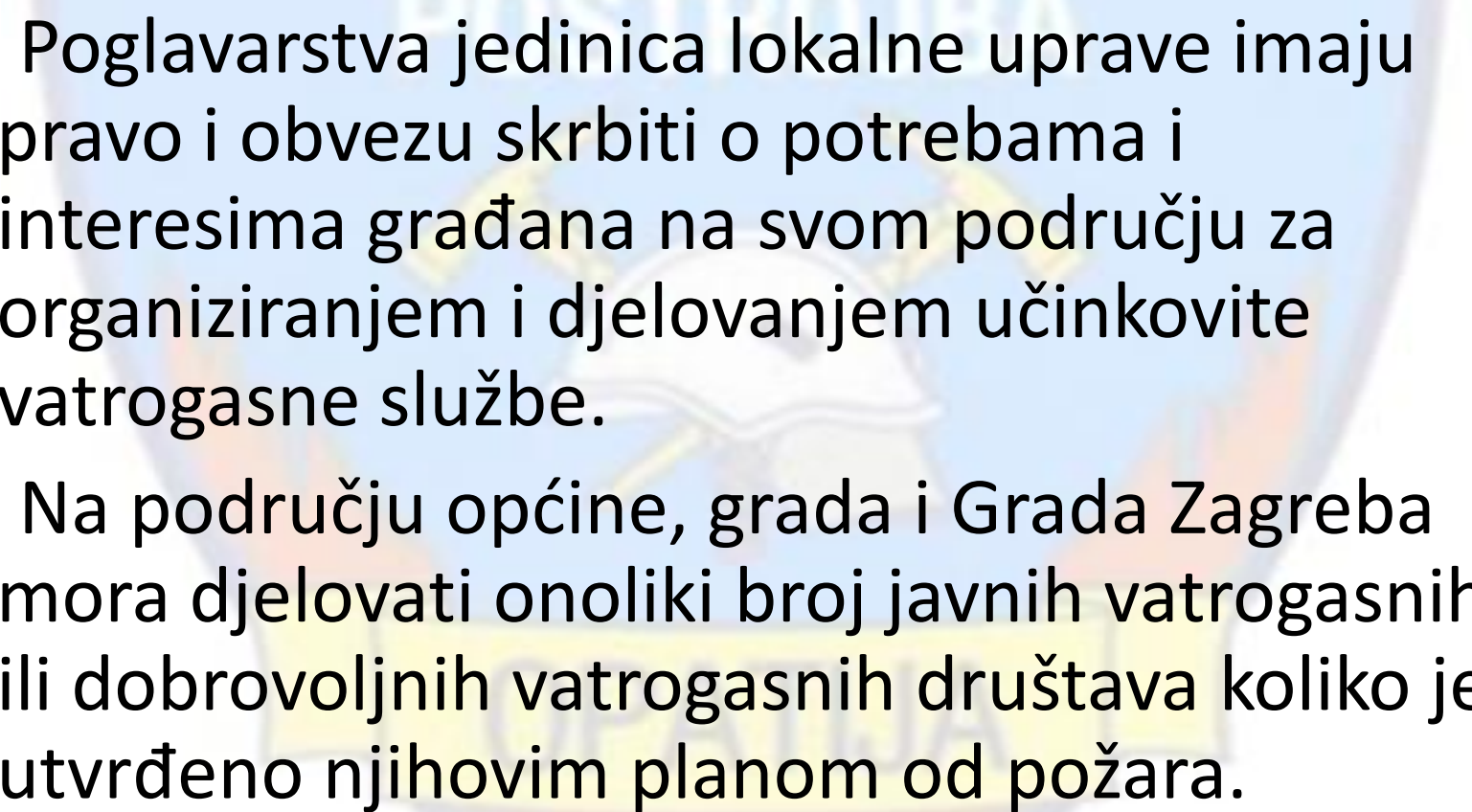
☐ Važećim Zakonom o vatrogastvu u čl.2. utvrđene su vrste vatrogasnih postrojba:

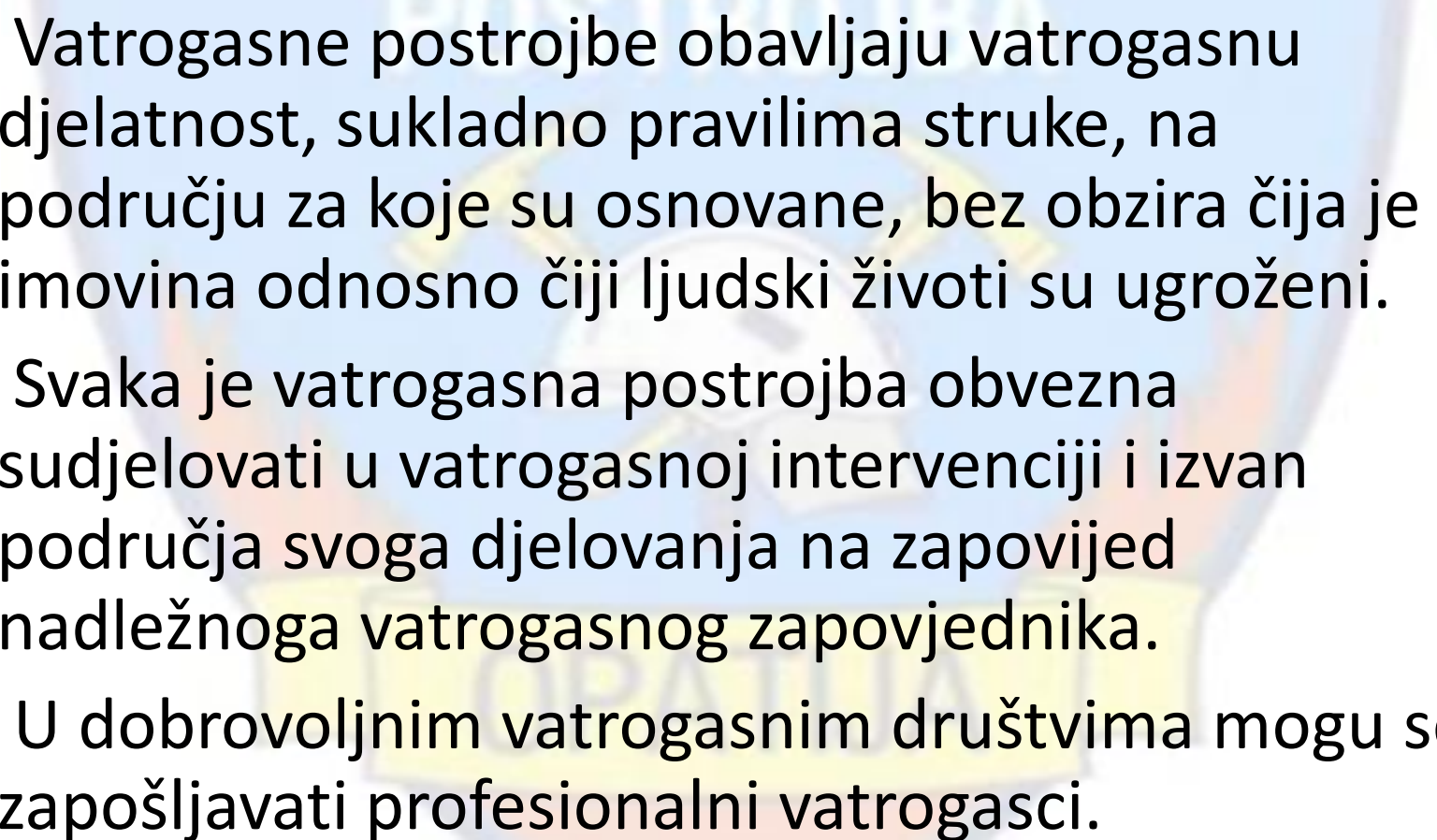
- 1. javna vatrogasna postrojba koja se osniva za područje općine ili grada, dobrovoljna ili profesionalna,**
- 2. postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva,**
- 3. profesionalna vatrogasna društva,**
- 4. postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva u gospodarstvu,**
- 5. postrojba za brzo djelovanje (intervencijska postrojba).**

-
- The logo is a shield-shaped emblem. At the top, it reads 'JAVNA VATROGASNA POSTROJBA' in white capital letters on a blue background. In the center, there is a yellow Maltese cross with a fire helmet in the center. At the bottom, a yellow banner contains the word 'OPATIJA' in blue capital letters. The background of the shield is light blue with a subtle pattern.
- Navedene vatrogasne postrojbe obavljaju vatrogasnu djelatnost kao javnu službu.
  - Osim navedenih vatrogasnih postrojbi, vatrogasnu djelatnost obavljaju dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice kao stručne i humanitarne organizacije.

Vatrogasna djelatnost propisana je čl.1. Zakona o vatrogastvu koji glasi:

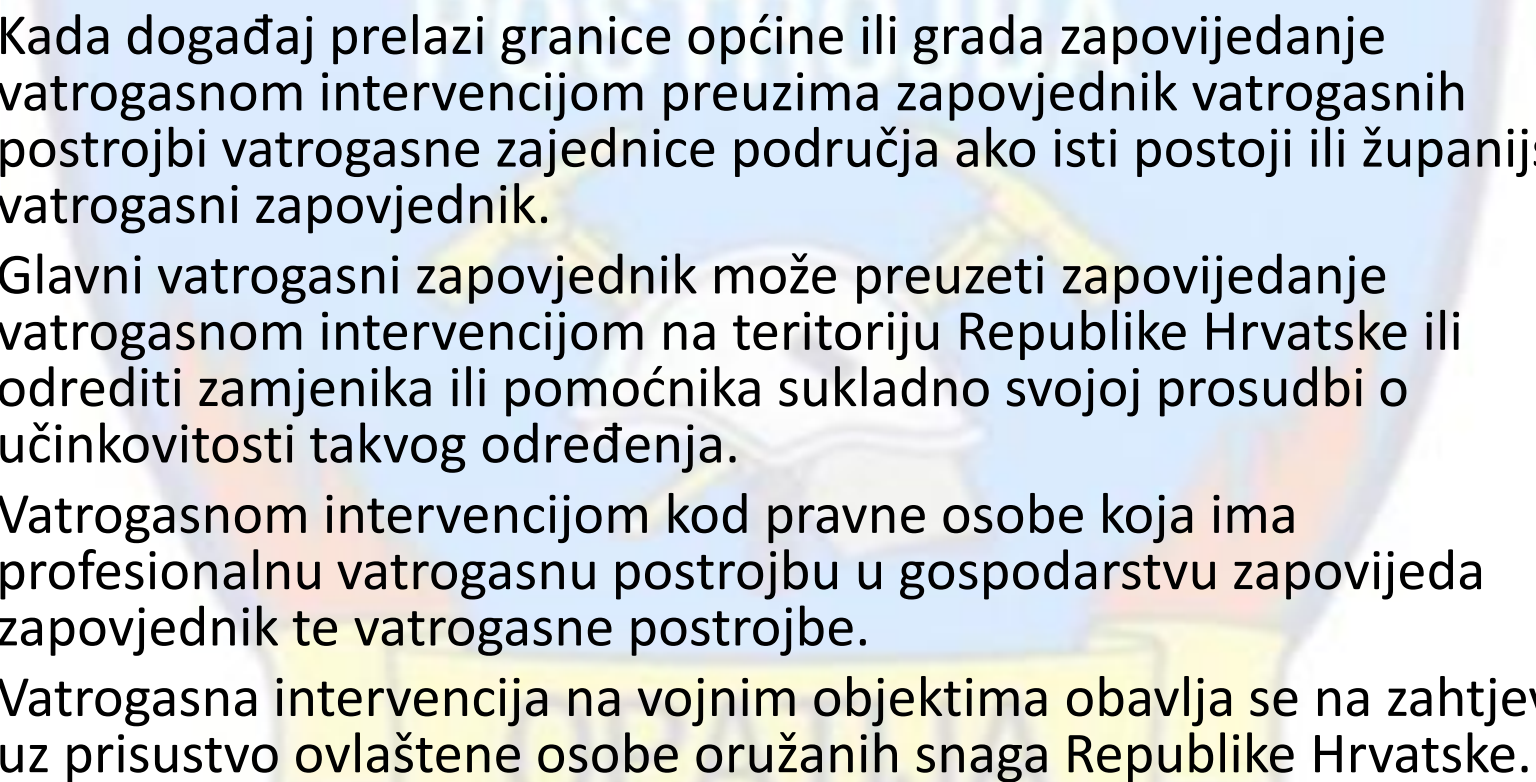
- “Vatrogasna djelatnost je sudjelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i eksplozijom, pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama te obavljanje i drugih poslova u nesrećama, ekološkim i inim nesrećama.”**

- “Vatrogasna djelatnost je stručna i humanitarna djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku.”**

-
- ❑ Poglavarstva jedinica lokalne uprave imaju pravo i obvezu skrbiti o potrebama i interesima građana na svom području za organiziranjem i djelovanjem učinkovite vatrogasne službe.
  - ❑ Na području općine, grada i Grada Zagreba mora djelovati onoliki broj javnih vatrogasnih ili dobrovoljnih vatrogasnih društava koliko je utvrđeno njihovim planom od požara.

-
- ❑ Vatrogasne postrojbe obavljaju vatrogasnu djelatnost, sukladno pravilima struke, na području za koje su osnovane, bez obzira čija je imovina odnosno čiji ljudski životi su ugroženi.
  - ❑ Svaka je vatrogasna postrojba obvezna sudjelovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svoga djelovanja na zapovijed nadležnoga vatrogasnog zapovjednika.
  - ❑ U dobrovoljnim vatrogasnim društvima mogu se zapošljavati profesionalni vatrogasci.

JAVNA VATROGASNA POSTROJBA

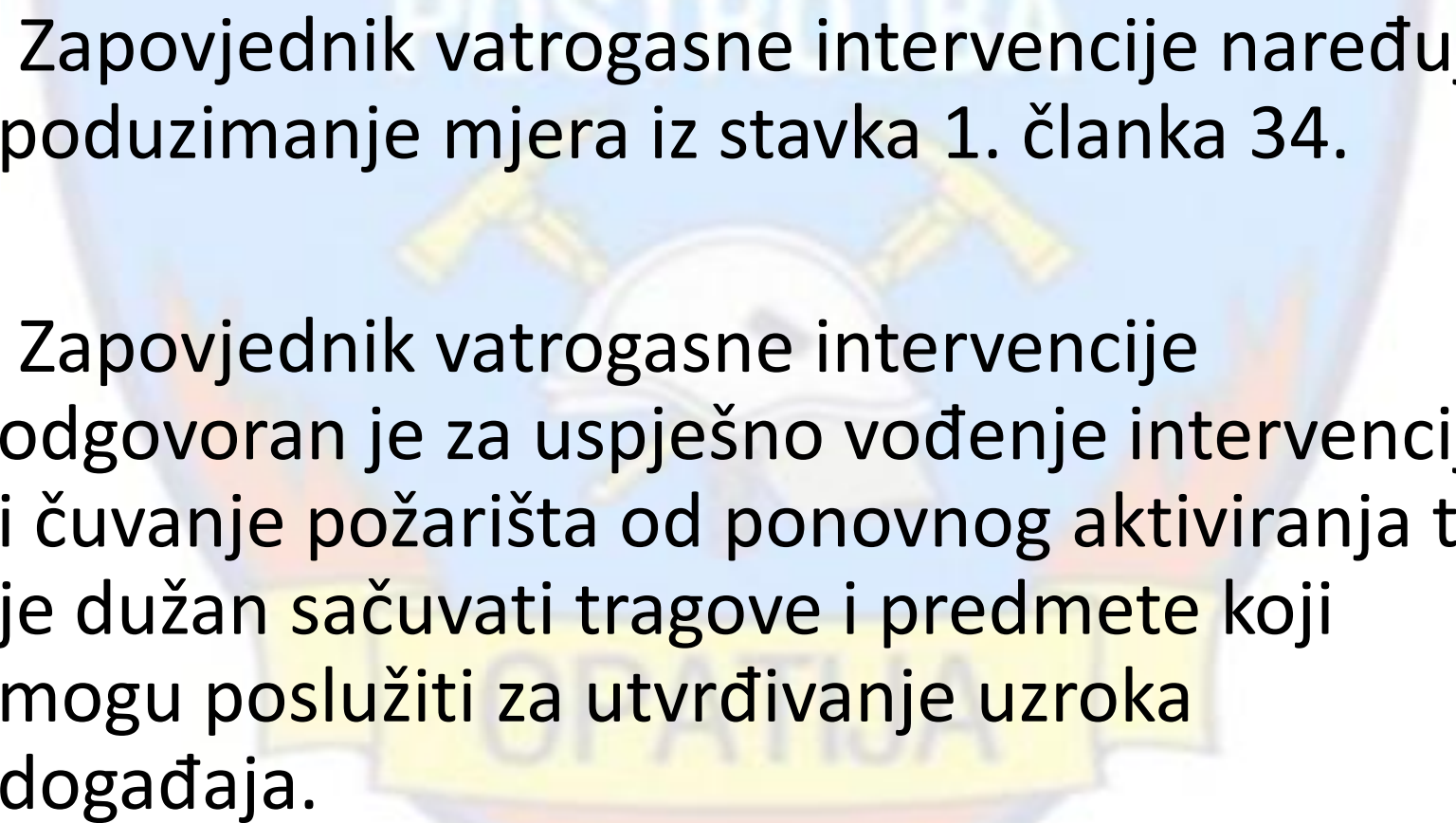
- ❑ Vatrogasnom intervencijom, koja se obavlja zbog nastalog požara, eksplozije, nesreće ili druge opasne situacije zapovijeda zapovjednik u vatrogasnoj postrojbi koja je prva započela s intervencijom.
- ❑ Kada je na mjesto događaja prva izašla vatrogasna postrojba dobrovoljnoga vatrogasnog društva, zapovjednik te postrojbe zapovijeda vatrogasnom intervencijom do dolaska javne vatrogasne postrojbe kada zapovijedanje intervencijom preuzima zapovjednik u toj postrojbi.
- ❑ Ako zapovjednik koji zapovijeda vatrogasnom intervencijom ocijeni da raspoloživim sredstvima i snagama nije u mogućnosti uspješno obaviti intervenciju, o događaju odmah izvješćuje nadređenoga vatrogasnog zapovjednika koji preuzima zapovijedanje intervencijom.

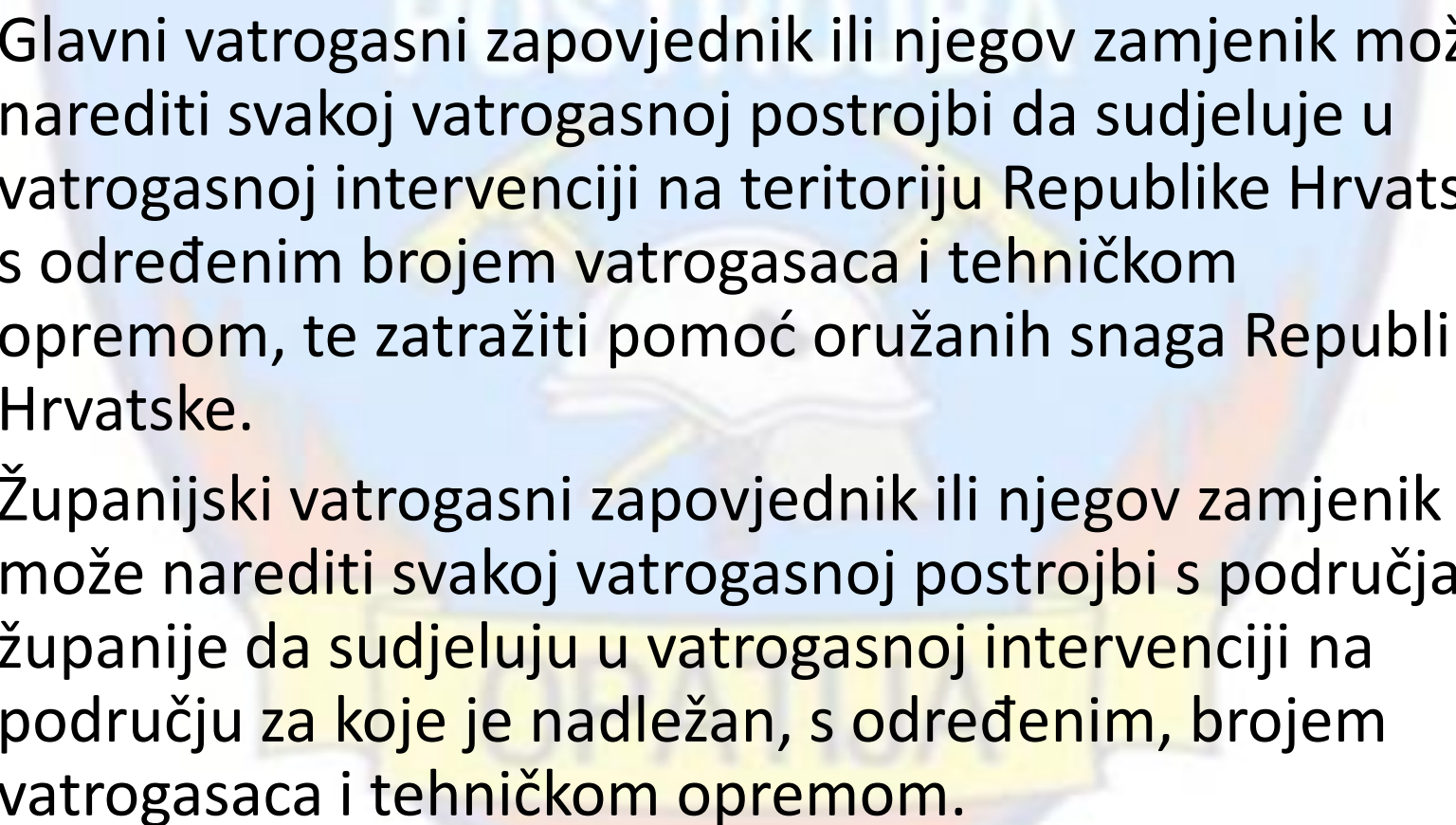
-
- ❑ Kada događaj prelazi granice općine ili grada zapovijedanje vatrogasnom intervencijom preuzima zapovjednik vatrogasnih postrojbi vatrogasne zajednice područja ako isti postoji ili županijski vatrogasni zapovjednik.
  - ❑ Glavni vatrogasni zapovjednik može preuzeti zapovijedanje vatrogasnom intervencijom na teritoriju Republike Hrvatske ili odrediti zamjenika ili pomoćnika sukladno svojoj prosudbi o učinkovitosti takvog određenja.
  - ❑ Vatrogasnom intervencijom kod pravne osobe koja ima profesionalnu vatrogasnu postrojbu u gospodarstvu zapovijeda zapovjednik te vatrogasne postrojbe.
  - ❑ Vatrogasna intervencija na vojnim objektima obavlja se na zahtjev i uz prisustvo ovlaštene osobe oružanih snaga Republike Hrvatske.

Vatrogasna postrojba u obavljanju vatrogasne intervencije ima sljedeće javne ovlasti:

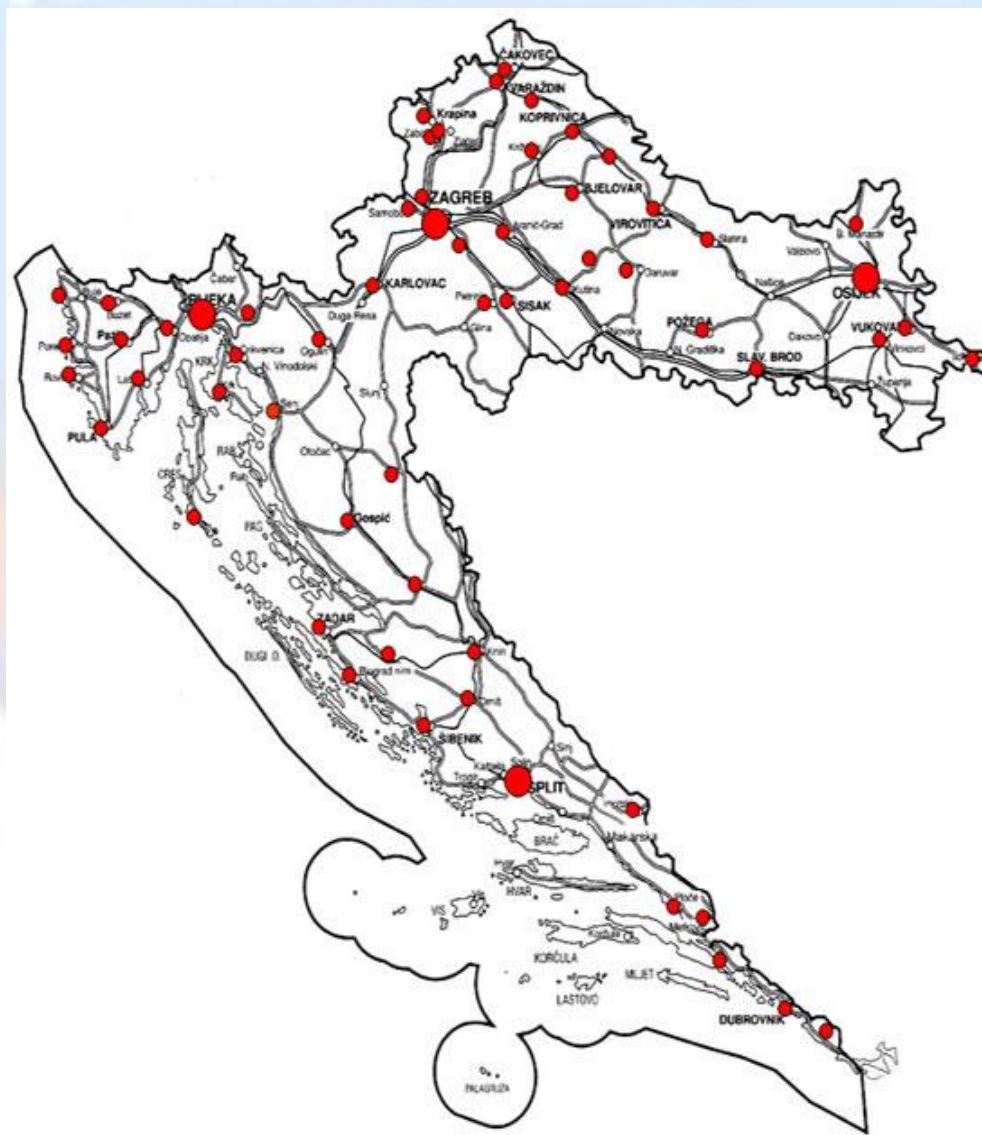
članak 34.

- 1. ulaziti u dom bez privole stanara, ako se otklanja izravna ozbiljna opasnost za život i zdravlje ljudi ili imovine većeg opsega,
- 2. zabraniti promet vozila i pristup nepozvanim osobama u blizini mjesta intervencije do dolaska policije,
- 3. pozvati policiju glede osiguranja mjesta događaja te poduzimati druge potrebne mjere radi sprječavanja nastajanja štetnih posljedica,
- 4. izmjestiti osobe i ukloniti stvari iz susjednih građevina koje su ugrožene nastalim događajem,
- 5. prekinuti dovod električne energije i plina,
- 6. djelomično ili potpuno ograničiti dovod vode potrošačima u zoni pojave požara ili čitavom naselju, radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara,
- 7. koristiti vodu iz svih izvora, bez obzira kome pripadaju, bez plaćanja naknade,
- 8. djelomičnog ili potpunog rušenja građevina preko koje bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može spriječiti na drugi način,
- 9. poslužiti se tuđim prometnim sredstvima radi prijevoza osoba stradalih u događaju u najbližu zdravstvenu ustanovu, ili radi prijevoza osoba na mjesto događaja.

-
- The logo is a shield-shaped emblem. At the top, it features the text "JAVNA VATROGASNA POSTROJBA" in white capital letters on a blue background. Below this, there is a central circular emblem containing a fire hydrant and a fire extinguisher. At the bottom of the shield, the word "OPATIJA" is written in white capital letters on a yellow background. The shield has a blue border and a red base.
- ❑ Zapovjednik vatrogasne intervencije naređuje poduzimanje mjera iz stavka 1. članka 34.
  - ❑ Zapovjednik vatrogasne intervencije odgovoran je za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja te je dužan sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka događaja.

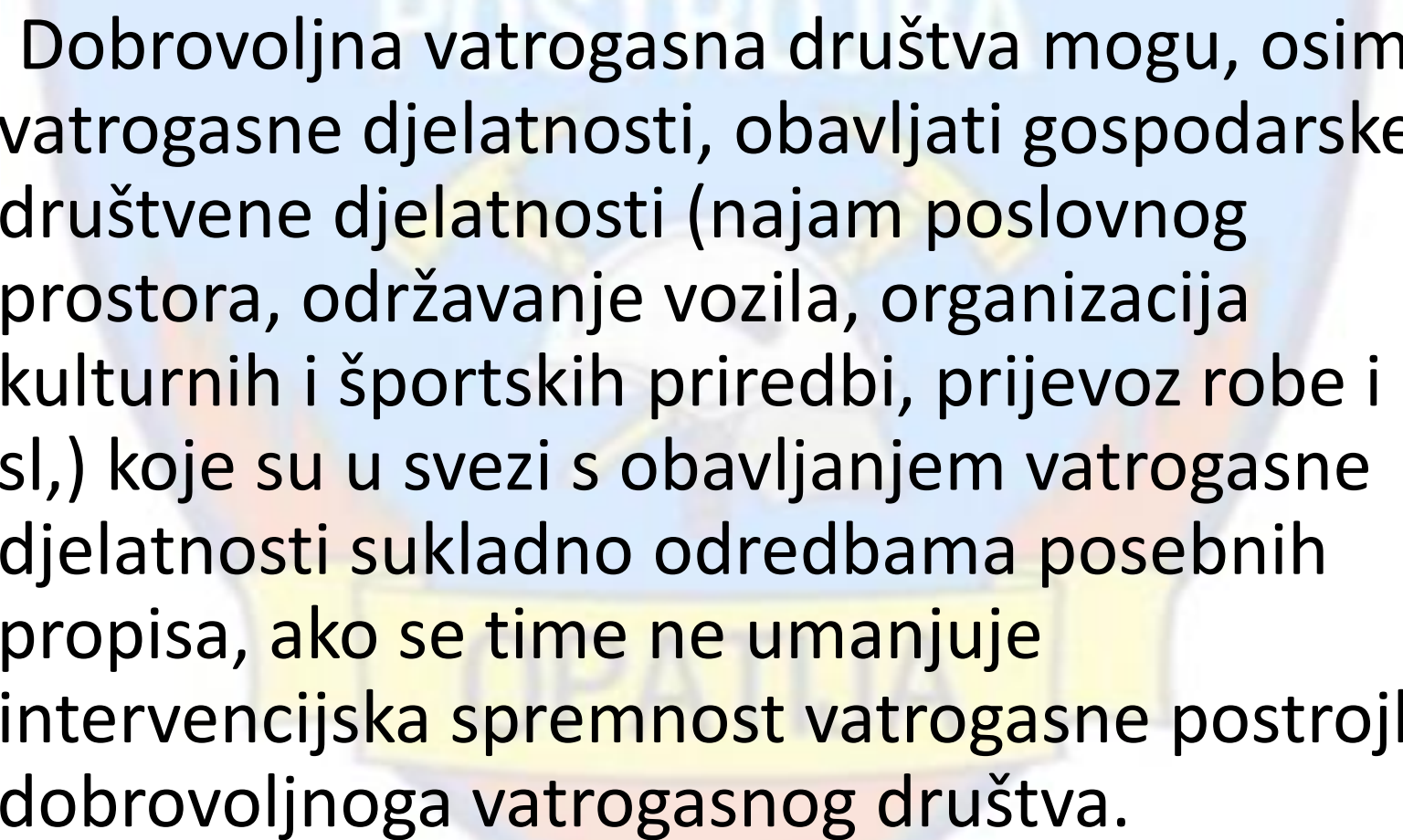
-
- The background of the slide features a large, semi-transparent logo of the Public Fire Department of the Republic of Croatia. The logo is shield-shaped with a blue top section containing the text 'JAVNA VATROGASNA POSTROJBA' in white. Below this, there is a yellow section with a red border, and a red bottom section. In the center of the shield is a white eagle with its wings spread, perched on a yellow banner.
- Glavni vatrogasni zapovjednik ili njegov zamjenik može narediti svakoj vatrogasnoj postrojbi da sudjeluje u vatrogasnoj intervenciji na teritoriju Republike Hrvatske s određenim brojem vatrogasaca i tehničkom opremom, te zatražiti pomoć oružanih snaga Republike Hrvatske.
  - Županijski vatrogasni zapovjednik ili njegov zamjenik može narediti svakoj vatrogasnoj postrojbi s područja županije da sudjeluju u vatrogasnoj intervenciji na području za koje je nadležan, s određenim, brojem vatrogasaca i tehničkom opremom.

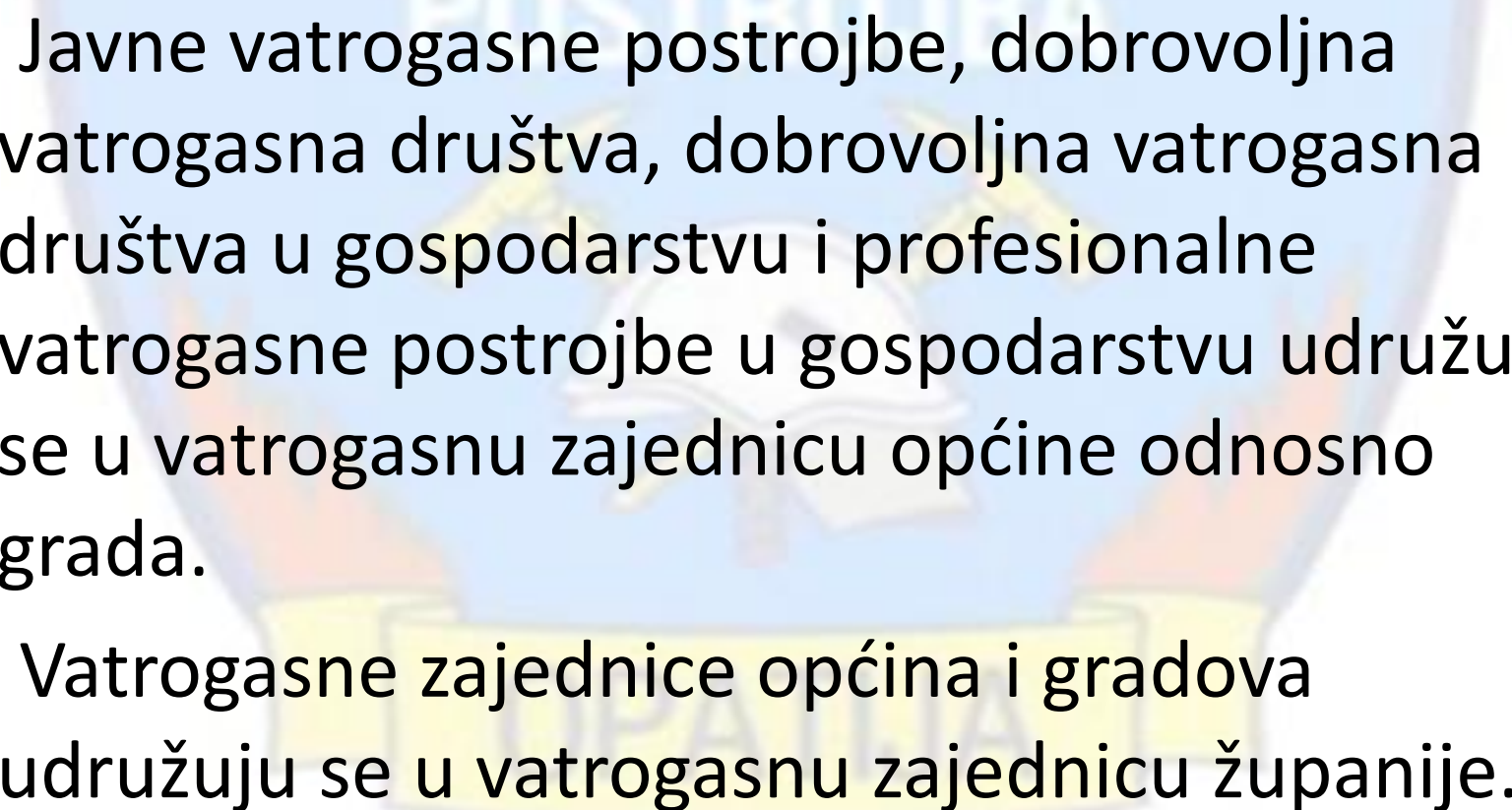
Profesionalne vatrogasne postrojbe

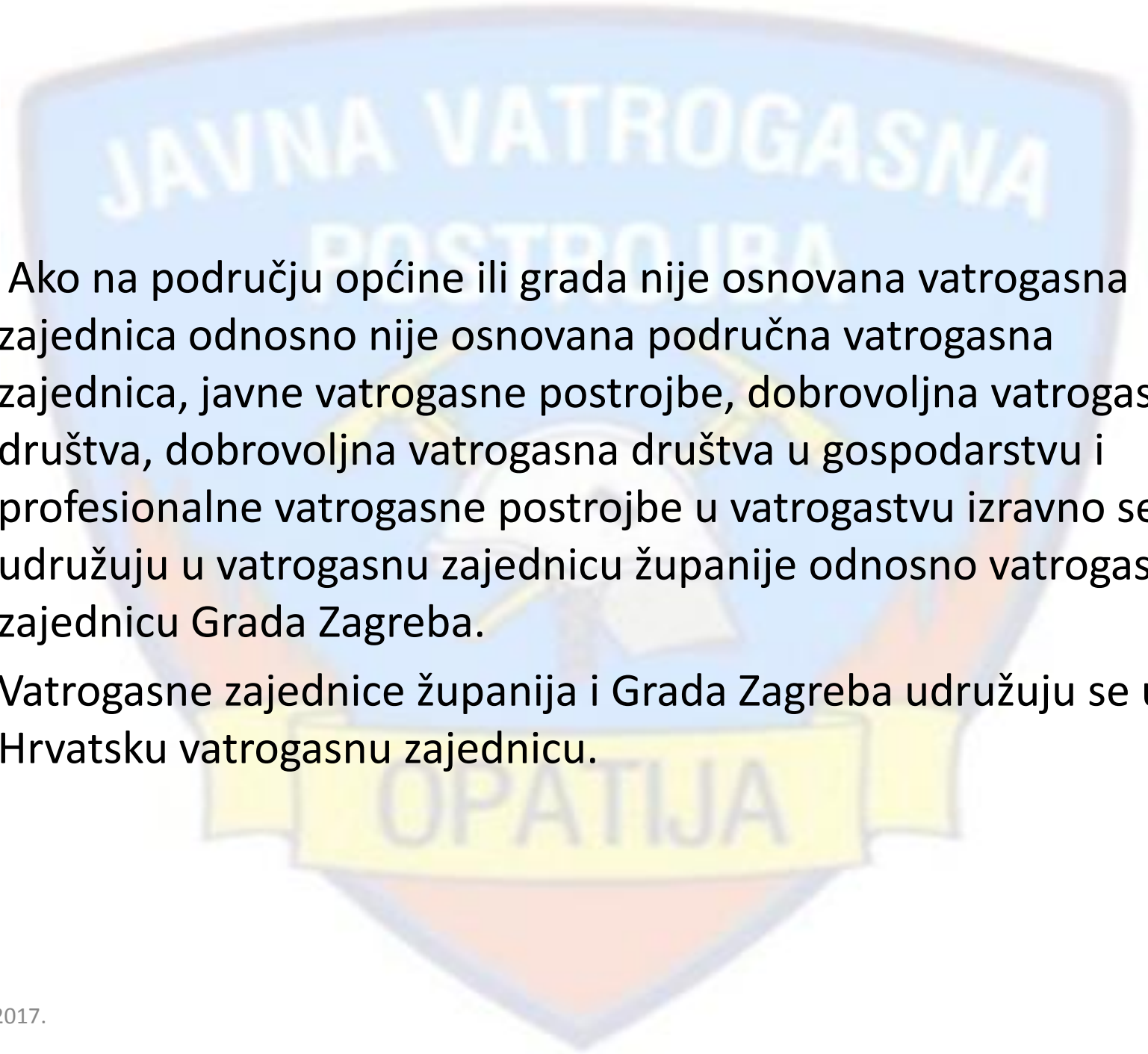

Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice

- ❑ Dobrovoljna vatrogasna društva osnivaju se sukladno Zakonu o udrugama a mogu započeti obavljati vatrogasnu djelatnost tek kada kao ustrojeni oblik djelovanja određen Zakonom o vatrogastvu, imaju vatrogasnu postrojbu sastavljenu od 10 dobrovoljnih vatrogasaca, te propisanu opremu i sredstva.

-
- ❑ Dobrovoljna vatrogasna društva mogu, osim vatrogasne djelatnosti, obavljati gospodarske i društvene djelatnosti (najam poslovnog prostora, održavanje vozila, organizacija kulturnih i športskih priredbi, prijevoz robe i sl,) koje su u svezi s obavljanjem vatrogasne djelatnosti sukladno odredbama posebnih propisa, ako se time ne umanjuje intervencijska spremnost vatrogasne postrojbe dobrovoljnoga vatrogasnog društva.

-
- ❑ Javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu udružuju se u vatrogasnu zajednicu općine odnosno grada.
  - ❑ Vatrogasne zajednice općina i gradova udružuju se u vatrogasnu zajednicu županije.

-
- The logo is a shield-shaped emblem. At the top, it says 'JAVNA VATROGASNA POSTROJBA' in white capital letters on a blue background. In the center, there is a yellow fire helmet with a red flame above it. At the bottom, a yellow banner contains the word 'OPATIJA' in blue capital letters. The shield has a blue border and a red base.
- Ako na području općine ili grada nije osnovana vatrogasna zajednica odnosno nije osnovana područna vatrogasna zajednica, javne vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva, dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu i profesionalne vatrogasne postrojbe u vatrogastvu izravno se udružuju u vatrogasnu zajednicu županije odnosno vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba.
  - Vatrogasne zajednice županija i Grada Zagreba udružuju se u Hrvatsku vatrogasnu zajednicu.

JAVNA VATROGASNA POSTROJBA

Udruživanje

HVZ

**VATROGASNA
ZAJEDNICA
ŽUPANIJE**

(VZ Primorsko goranske županije)

VATROGASNA ZAJEDNICA

- GRADA
- OPĆINE

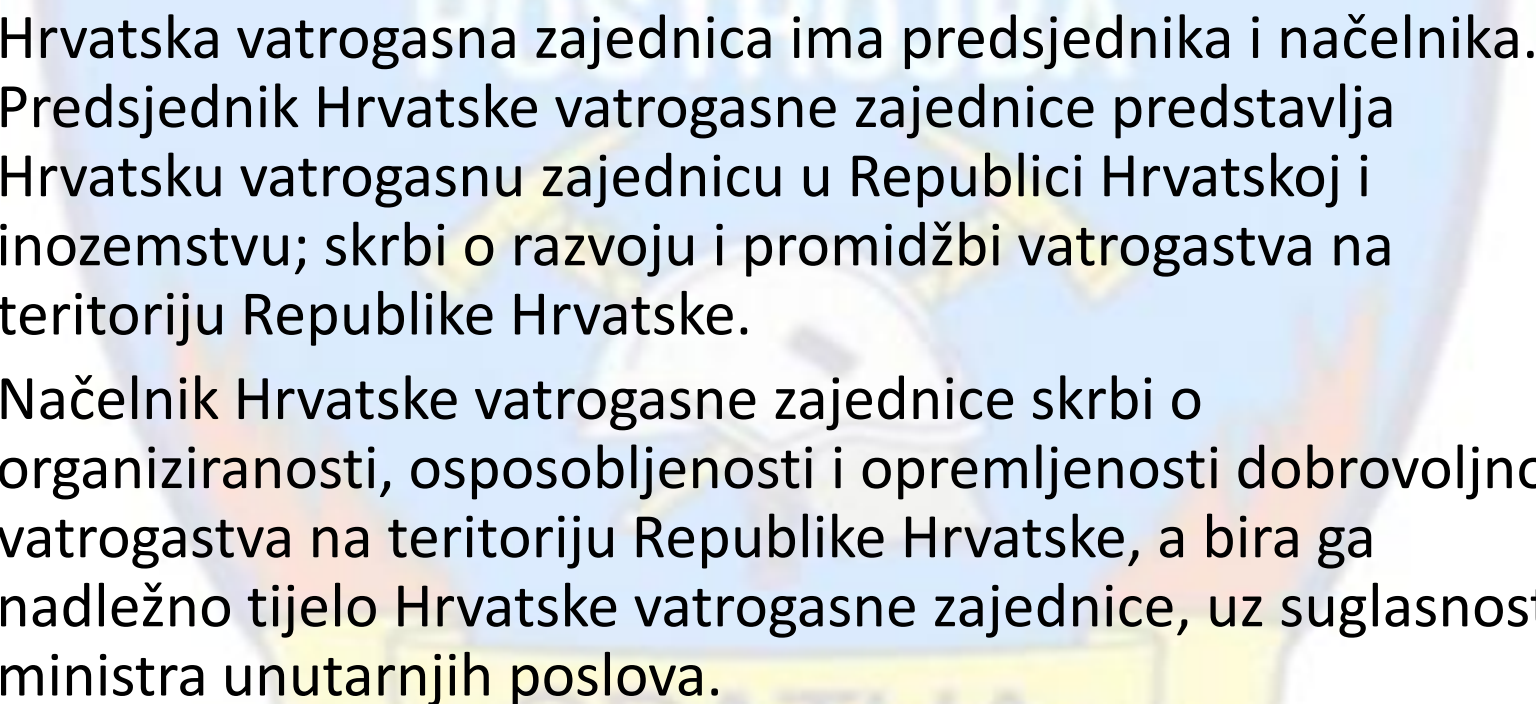
JAVNA VATROGASNA POSTROJBA
(profesionalna ili dobrovoljna)

PROFESIONALNA VATROGASNA POSTROJBA U GOSPODARSTVU
DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO (teritorijalno)
DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO U GOSPODARSTVU

Odgovorne osobe za provedbu vatrogasne djelatnosti

- Predsjednik vatrogasne zajednice predstavlja vatrogasnu zajednicu te skrbi o razvoju i promidžbi vatrogastva na području djelovanja vatrogasne zajednice
- Zapovjednik vatrogasnih postrojbi zajednice odgovoran je nadležnom vatrogasnom zapovjedniku za stanje organiziranosti i opremljenosti vatrogastva na području djelovanja zajednice

-
- ❑ Hrvatska vatrogasna zajednica ima predsjednika i načelnika. Predsjednik Hrvatske vatrogasne zajednice predstavlja Hrvatsku vatrogasnu zajednicu u Republici Hrvatskoj i inozemstvu; skrbi o razvoju i promidžbi vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske.
  - ❑ Načelnik Hrvatske vatrogasne zajednice skrbi o organiziranosti, osposobljenosti i opremljenosti dobrovoljnog vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske, a bira ga nadležno tijelo Hrvatske vatrogasne zajednice, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova.

Statut dobrovoljnog vatrogasnog društva

- ❑ Na temelju članka 19. Zakona o vatrogastvu («Narodne novine» br. 106/99) i članka 11. Zakona o udrugama («Narodne novine br. 70/97) Skupština dobrovoljnog vatrogasnog društva donosi Statut dobrovoljnog vatrogasnog društva

Što sadržava statut

- Temeljne odredbe
- Ciljeve i zadatke društva
- Odredbe o članovima društva
- Odredbe o udruživanju
- Odredbe o vatrogasnoj postrojbi
- Odredbe o načinu upravljanja društvom
- Odredbe o tijelima društva
  - Skupština, Upravni odbor, Zapovjedništvo
  - Nadzorni odbor , predsjednik, zapovjednik, tajnik
- Javne ovlasti, gospodarske djelatnosti, imovina i sredstva društva
- Prestanak rada i prijelazne i završne odredbe

UPRAVLJANJE DRUŠTVOM-Tijela društva

SKUPŠTINA
DOBROVOLJNOG
VATROGASNOG
DRUŠTVA
(čine ju svi članovi društva)

UPRAVNI ODBOR

Ima:

- Predsjednika
- Članove

ZAPOVJEDNIŠTVO

Ima:

- Zapovjednika
- Voditelje desetina
- Spremištara
- Članove

NADZORNI ODBOR

Ima:

- Predsjednika
- Članove

Broj članova je
neparan-najčešće 3

